

БОРИС ТАРАСОВИЧ БІЛИНСЬКИЙ

До 85-річчя від дня народження

Борис Тарасович Білінський народився 16 липня 1933 р. в м. Збараж (нині Тернопільської області) у відомій галицькій родині, корені якої сягають княжих часів. В його генеалогічному дереві є імена багатьох громадсько-політичних, релігійних, військових діячів, вчених, письменників, митців. Дід по батьковій лінії Володимир був лікарем, одним із засновників УЛТ і водночас відомим діячем народної освіти, сподвижником Івана Франка по радикальній партії. Дід по лінії матері Мирон Кордуба – відомий український історик, учень академіка М.С. Грушевського, згодом професор Варшавського і Львівського університетів. Батько – Тарас Білінський, організатор українського руху в Збаражі (Тернопільщина), в червні 1941 р. був розстріляний органами НКВС. Мати –

Стефанія (з дому Кордуба) – підпільниця ОУН в 30-х роках.

Навчання розпочав у місцевій школі 1940 р., а продовжив у Львові в 1943 р. в 1-й українській гімназії, в 1944 р. – у м. Криниця (Польща), в 1944-1945 рр. – в Равельсбах (Австрія). Від 1945 р. проживає у Львові. Атестат зрілості і срібну медаль отримав у славній своїми традиціями Львівській СШ №8 в 1950 р. Вступив на медичний факультет Львівського медичного інституту, який закінчив з відзнакою у 1956 р. Саме в студентські роки розпочалася наукова діяльність Бориса Тарасовича. Йому пощастило зустрітися і працювати з завідувачем кафедри професором Г.П. Ковтуновичем. Під його керівництвом виконав перші студентські роботи: «Зменшення токсичної дії новокаїну» та «Цитологічна діагностика пухлин». В 1956-1957 рр. працював хірургом-онкологом Бориславської міської лікарні і одночасно викладав хірургію в медичному училищі. В 1957 р. пройшов спеціалізацію з онкології у Києві.

В 1958–1959 рр. почав завідувати хірургічним відділенням Городоцької ЦРЛ Львівської області, в 1959–1963 рр. – працював хірургом Львівської обласної клінічної лікарні. Саме в 1963 р. Борис Тарасович захистив кандидатську дисертацію на тему «Имплантационные рецидивы рака молочной железы и их связь с раковыми клетками в ране при мастэктомии». В цьому ж році його запросили на посаду наукового співробітника Львівського Науково-дослідного інституту гематології та переливання крові, де він працював до 1966 р. Почав виконувати докторську дисертацію на тему «Функциональное состояние печени в динамике ожоговой болезни». В 1966 р. у Львівському медичному інституті проф. А.І. Гнатишак створив першу в СРСР кафедру онкології та радіології і

запросив Б.Т. Білінського на посаду доцента цієї кафедри. У 1972 р. Б.Т. Білінський захистив докторську дисертацію.

Починається, новий етап в науковій діяльності Бориса Тарасовича, який вже триває 47 років. В 1977 р. Б.Т. Білінського обирають на посаду професора кафедри. В 1979 р. йому присвоєно наукове звання професора. В 1986 р. Вчена Рада ЛДМІ обрала Б.Т. Білінського завідувачем кафедри. На цій посаді він працював до 2004 р. одночасно з 1981 р. по 1991 р. виконував обов'язки проректора із лікувальної роботи. Кінець 80-х років характеризується високою політичною активністю громадян УРСР. Борис Тарасович брав активну участь в заснуванні Народного Руху України, обирався депутатом Обласної ради першого демократичного скликання. Почав працювати в Науковому товаристві імені Т.Г. Шевченка, Українському лікарському товаристві, «Просвіті», «Львівській Бесіді». В цих організаціях колеги довіряли Борису Тарасовичу чільні посади. Ще в 1984 р. Кембриджський біографічний центр обрав Б.Т. Білінського «Людиною року».

Б.Т. Білінський був делегатом XIV (Будапешт, 1986) та XV (Гамбург, 1990) Всесвітніх протиракових конгресів.

В 1990 р. Б.Т. Білінський отримав від Президента Австрії Курта Вальдгайма медаль «Moral-Zeistung Zusammenarbeit» та був нагороджений медаллю Києво-Галицької митрополії УГКЦ «За вклад у справу відродження».

В 1991 р. Б.Т. Білінського обрано проректором з наукової роботи, на якій він працював до 2000 р. З 1992 р. він – дійсний член Європрейського товариства дослідників раку (EACR), Європейського товариства мамологів (EMS). В 1992 р. у Львові організував Міжнародний науковий семінар «Рак молочної залози та колоректальна карцинома». Б.Т. Білінський – дійсний член НТШ (1992), академік АН Вищої школи України (1993), член Нью-Йоркської АН (1994), Заслужений діяч науки і техніки України (1994). Неодноразово запрошувався для читання лекцій за кордон як професор – гість (США, Австрія, Гана, Великобританія).

Проф. Б.Т. Білінський є одним з ініціаторів розвитку контактів України в науковій сфері з Австрією, що дало можливість десяткам молодих українських вчених стажуватися у Відні.

Б.Т. Білінський є автором (співавтором) понад 500 друкованих праць, в тому числі 22 монографій, підручника (4 перевидання), посібників, 5 авторських свідоцтв на винаходи. Підготував 25 кандидатів та 4 докторів наук.

Борис Тарасович був учасником багатьох Міжнародних зборів, з'їздів, конференцій. В 1999 р. нагороджений Президентом України орденом «За заслуги III ст.» і медаллю «Захисник Вітчизни», відзначений Почесною грамотою Львівської обласної ради (2000), Почесною грамотою МОЗ України (2001). В 2002 р. Б.Т. Білінський удостоєний премії Президії АН ВШ України за підручник «Онкологія» (3-є вид.). В 2003 р. йому присуджено звання почесного професора Інституту експериментальної патології, онкології і радіології ім. Р.Є.Кавецького АН України. В 2004 р. нагороджений грамотою від Кардинала Любомира Гузара.

В 2004 р. Борис Тарасович став активним учасником виборів Президента України, був довіреною особою В.А. Ющенка по в/о №122. Нагороджений пам'ятною медаллю «Учасник Помаранчевої революції» (2005).

В 2006 р. йому присвоєно почесне звання Заслуженого професора Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Борис Тарасович є членом низки редакційних колегій: «Acta chirurgica Austriaca» (Відень), «Acta medica Leopoliensia» (Львів), «Практична медицина» (Львів), «Вісник НТШ» (Львів), «Онкологія» (Київ), «Феномен людини. Здоровий спосіб життя» (Львів). Він є членом Президії Українського онкологічного товариства, головою Львівського онкологічного товариства, членом Головної Управи УЛТ у Львові (2000), головою Суду лікарської честі (з 2004). В 2009 р. він нагороджений медаллю ім. М. Панчишина за активну діяльність в УЛТ у Львові.

Разом з Борисом Тарасовичем по дорозі життя йде Христина-Зоряна Білинська, терапевт, доцент ЛНМУ (тепер – пенсіонер), донька Адріана Гайдук (Білинська) – терапевт, доцент ЛНМУ, донька Марта Джус (Білинська) – ревматолог, кандидат медичних наук, доцент НМУ ім. О.О. Богомольця, онучки Мар'яна, Софія – лікарі-педіатри-інфекціоністи, Анна – менеджер юридичної фірми, Марія – студентка 5 курсу НМУ ім. О.О. Богомольця.

Б.Т. Білинський захоплювався туризмом і альпінізмом (1951–1992). Достатньо згадати біля 30 сходжень на Кавказі та Тянь-Шані. Був нагороджений грамотою Асоціації ветеранів спорту (2005).

Б. Білинський в колі однокласників та однодумців Ю. Шухевича і Любомира Кардинала Гузара (Львів, 2015).

**Бажаємо шановному Ювіляру міцного здоров'я
на Многії та Благії Літа!**

ЛІТЕРАТУРА

1. Б.Т. Білинський // Академіки Академії наук вищої школи: біогр. сл. – Київ, 1997. – С.33.
2. Б.Т. Білинський // Хто є хто в охороні здоров'я і медицині України: біогр. сл. – Київ, 1997. – С.23
3. Б.Т. Білинський // Хто є хто в Україні: біогр. сл. – Київ, 1977. – С. 27.
4. Борис Тарасович Білинський // Український радіологічний журнал. – 1998. – Т.6. – Вип. 2. – С. 246.

5. Білинський Б.Т. // ЕСУ. – Київ, 2003. – Т.2. – С. 793.
6. Білинський Б. // Новітня історія України. Галичина. Т.1. – Київ, 2004. – С.50.
7. Білинський Б. (До 60-річчя з дня народження) // Клінічна хірургія. – 1993 – №7-8. – С.77-78.
8. Білинський Б. //Хроніка НТШ. – 1992. – Ч .84. – С.49.
9. Борис Білинський: шлях до вершини // Acta medica Leopoliensla. – 2008. – V. 14. – №4. – С. 129-130.
10. Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах / Я. Ганіткевич. – Львів, 2004. – 368 с. – Зі змісту: [Б. Білинський]. – С. 196.
11. Ганіткевич Я. Українські лікарі-вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи. Біографічні нариси та бібліографія. / Ярослав Ганіткевич. – Львів: НТШ, 2002. – 544 с. – Зі змісту: [Білинський Б.]. – С. 370.
12. Ганіткевич Я. Українські лікарі. Кн. 3. Учасники національно-визвольної боротьби й українського державотворення, репресовані та реабілітовані лікарі України: біобібліограф, довід. /Я. Ганіткевич, П. Пундій; наук. ред. Л. Пиріг. – Львів, 2008. – 428 с. – Зі змісту: [Білинський Борис]. – С. 25-26.
13. Гортаючи сторінки газет [текст]: зб. статей / упор. В. Парубій. – Львів: Сполом, 2015. – 152 с.
14. Гоцко-Ней Л. Українське лікарське товариство у Львові 1910-1939; 1990-2010 рр. / Л. Гоцко-Ней. – Львів: Афіша, 2010. – 272 с. – Зі змісту [Білинський Борис]. – С. 9, 27, 113-115.
15. Львівський державний медичний інститут / за ред. М. Павловського, Т. Даценко, Л. Петрух. – Львів: Словник, 1994. – 328 с. – Зі змісту: [Б. Білинський]. – С. 19, 26, 27, 37, 41, 42, 50, 52, 152, 174, 175, 176, 177.
16. Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького: довідник 2009 / гол. ред. Б.С. Зіменковський. – Львів: Наутілус, 2009. – 412 с. – Зі змісту: [Заслужені професори університету: №4: Борис Білинський]. – С. 28; [д.м.н., проф., заслужений професор ЛНМУ, акад. АНВШ Білинський Б.Т.]. – С. 325, 326.
17. Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького – 230 / гол. ред. Б.С. Зіменковський. – Київ: «Логос-Україна», 2014. – 296 с. – Зі змісту: [Борис Білинський]. – С. 7, 19, 36, 45; [проф Б.Т. Білинський]. – С. 169; [Д. мед. н., заслужений професор, хірург-онколог вищої категорії, акад. АНВО України Б.Т. Білинський]. – С. 171, 173.
18. Панишко Ю.М. Гаврило Парфентійович Ковтунович – засновник Львівської онкологічної школи / автор-упор. І ред. Ю.М. Пагишко. – Львів: ПП Сорока Т.Б., 2017. – 208 с. – Зі змісту: [Білинський Б.Т. Професор Г.П. Ковтунович у спогадах учня]. – С. 129-135; [Білинський Б.Т.]. – С. 179-181.
19. Панишко Ю.М. Борис Тарасович Білинський. До 80-річчя від дня народження / Ю.М. Панишко // Феномен людини. Здоровий спосіб життя [текст]: зб. наук. праць / за ред. Ю.М. Панишка. – Львів, 2013. – Вип. 17(83). – С. 42-44.
20. Пундій П. Один з будівничих української науки (з нагоди 60-ліття від дня народження проф. Бориса Білинського) // Свобода. – 1993. – Число. 132. – 14 липня. – С. 3.
21. Служинська З. Рід Білинських / З. Служинська. – Львів: Арсенал, 1998. – 262 с. – Зі змісту: [Білинський Борис]. – С. 39, 70, 71, 206, 207, 221, 226, 235.
22. Шпарик Я. Білинський Борис Тарасович / Я. Шпарик // Зіменковський Б.С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784-2006 / Б.С. Зіменковський, М.Р. Гжегоцький, О.Д. Луцик. – Львів: Наутілус, 2006. – С. 19.
23. Шпарик Я. Білинський Борис Тарасович / Я. Шпарик // Зіменковський Б.С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784-2009 / Б.С. Зіменковський, М.Р. Гжегоцький, О.Д. Луцик. – Львів: Наутілус, 2009. – С. 25.
24. Якщо пам'ять мені не зраджує... / спогади і роздуми професора онколога Бориса Білинського у неквапливих бесідах із журналістом Борисом Козловським; упор. Я. Шпарик. – Львів: ТзОВ ВФ «Афіша», 2015. – 248 с.